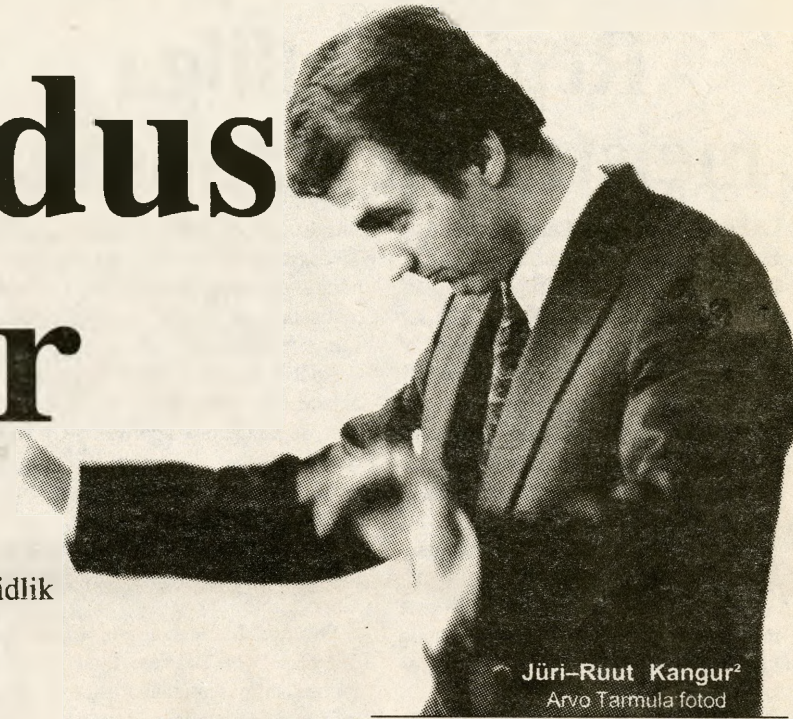




Jüri–ruudus Kangur



Jüri–Ruut Kangur on avala näoga tagasihoidlik
21aastane noormees.

Tagasihoidlik, kuid ambitsioonikas.
Ta töötab ja õpib mitme mehe eest.

Jüri–Ruut Kangur²
Arvo Tarmula fotod

Jüri–Ruut Kangur on Haapsalu muusikakooli muusikateatri ja linna kammerorkestri dirigent, juhtinud Lääne-maa poistekoori ning viib läbi suvist keelpillimängijate suvekursust. Võiks arvata, et tegemist on põlise läänlasega, kuid kaugele sellest.

Jüri–Ruut ei ole muusikute perekonnast ega ole ka juba enne käima õppimist klaveril sonaate ehitanud.

Ajakirjanikest vanemate noorim poeg hakkas täiesti tavalises Mustamäe 43. keskkoolis käies 7aastasena venna kõrval laulma Tombi poistekooris. Alles 13aastaselt läks ta eraõpetaja juurde klaveritunde võtma.

Muusikabatsillid tegid aga oma töö ja Mustamäelt kolis poiss muusikakallakuga Westholmi kooli. 1991. aastal hakkas ta õppima paralleelselt ka Otsa-nimelises muusikakoolis.

Lõpetanud Westholmi ja jätnud Otsa kooli lõpetamata, läks Kangur muusikakolledžisse.

Kas olid nii andekas?

„Ma ei tea,“ ütleb Jüri–Ruut toolil niheldes tagasihoidlikult. Westholmi koolist sai Kangur keskkoolitunnistuse kätte ja Otsa kooli lõpuni käimine oleks tähendanud ambitsioonikale noormehele paigalseisu.

Juhib sõrmeliigutusega kümneid inimesi

Muusikaakadeemias õpib Kangur praegu koorijuhtimist, kompositsiooni ja sümfooniaorkestri dirigeerimist.

Sümfooniaorkestri juhtimise eriala Kanguri akadeemiasse astumise ajal koolis ei olnud. Seda saabki ainult pärast

koorijuhtimisega sina peal olekut tudeerida.

Koori–või sümfooniaorkestri dirigent peab seisma kümnete inimeste ees, kes ootavad tema otsustavat sõna või käeliigutust. Jüri–Ruut on meeldivalt tagasihoidlik, kuid kas see tuleb töös kasuks?

„Natuke tagasihoidlik olen küll,“ ütleb Kangur naerdes, „nahaalsus tuleb töö ja aastatega, ega alguses julgegi.“

Eelkõige vajab dirigenditöö suhtlemisoskust.

Saab kogemusi nii noortelt kui ka vanematelt

Orkestri vanemate kogenud mängijate nõuannet ei pea Kangur sugugi targutamiseks, vaid paneb kõrva taha. „Päris küpseks orkestridirigendiks saadakse alles 35–40aastaselt, selleks arenetakse,“ räägib Kangur, kes on eluoktaavis ehk alles esimesel viiest noodireast.

Haapsalus juhib Kangur muusikateatris muusikuid, kes temast ainult mõned aastad nooremad. „See on hoopis teine asi. Oleme omavahel sõbrad, kuid ka distants on olemas,“ räägib Kangur. Lastele juhtimist peab ta raskeks, sest neile peab dirigent olema autoriteet.

Kanguri sõnul mängivad paljud noored kuulmise järgi. „Mõni on öelnud ka, et mängi ette, aga ma ei oska peale klaveri ühtegi pilli,“ tunnistab ta.

Vaatab tunnis aknast välja

Dirigenditöös on suur tähtsus välisel osal. Omajagu näitlemist ja kontsentreeritust, õpingute ajal aga fantaasiat.

„Klassis on kaks klaverit ja kaks kontsertmeisterit, kes mängivad näiteks süm-

fooniat,“ räägib Jüri–Ruut oma tunnist, „ja mina pean elavalt ette kujutama, et olen koori või orkestri ees.“ Tegelikult vaatab ta dirigeerimise ajal aknast välja. „See on teatritööga samane, sest pead rolli sisse elama.“

Suurima lauljate–muusikute koosseisu ees elas Kangur rolli sisse kaks aastat tagasi Tallinnas Kaarli kirikus, kus kanti ette tema „Requiem“. „Orkester, Revalia poistekoor, üks kokkupanud koor ja solistid — kokku 150–160 inimest,“ meenutab Kangur.

„Oli hirmuäratav küll. Kui proov lõpeb ja kõik 150 silmapaari vaatavad minu poole, et mis ma nüüd ütlen — kas teha ühte kohta veel või minna koju. See on raske moment, peab kiiresti otsustama,“ räägib Kangur, kes on seisnud ka 800 poistekooripoisi ees.

Ei häbene muusikalisi mõjutusi

Jüri–Ruut ütleb, et enamik heliloojaid areneb mõjutuste najal. „Alustasin komponeerimist iseenese romantiliselt pinnalt.“

Edaspidi on Kanguri soosikuteks olnud Pärt ja Tormis, Brahms... mitmed teised romantikud. „Ümbritsevast tuleb kogu aeg ammutada.“

Klassitsismi geeniuste Mozarti ja Haydni kohta ütleb Kangur, et nende teoseid võib pidada kommersismuusikaks. „Nad pidid massiliselt kirjutama igasuguste pidusöökid, ballide ja pidustuste tarvis. Palju neil inspiratsiooni siis peale tuli? Nad kasutasid kogu aeg samu teemasid.“

Töökuse ja geniaalsuse kaalukaasil

ei tõsta Kangur üht teisest kõrgemale. Andekas Bach ei olnud kaasajal kuulus, kuid võib-olla oleks tänapäeva mõistes hea määndžeritöö korral temagi Mozarti sarnaselt kuningatroonil istunud.

Jüri–Ruut Kanguri sel aastal esietendunud rokkooper „Klounid klassiekskursioonil“ on muusikastiilide kompott, nagu rokkooper olema peabki. „Võtsin

eeskujaks ja kuulasin „Chess“i,“ tunnistab Jüri–Ruut.

Tänapäeva popmuusikast ei tea Kangur tegelikult palju. „Olen klassika peale jäänud,“ ütleb ta, „leian, et tänapäeva muusika läheb järjest primitiivsemaks ja ammendab ennast kunagi. Diskomuusika on ikka jube,“ ütleb ta muheldes.

IVAR SOOPAN

Teised Jüri–Ruut Kangurist

Raimo Kangro, muusikaakadeemia kompositsiooniõppejõud:

„Tunnis on ta tagasihoidlik — annab töö ära, vaatab maha.

Tal oli väga huvitav teos „Requiem“, just ilusa meloodilise kujunduse poolest. Tallinnas võttis publik selle hästi vastu.

Ma ei tea täpselt, mis ta Haapsalus teeb. Olen eskiise näinud ja ideed on põnevad.“

Päivi Töldsepp, Haapsalu muusikakooli klaveriõpetaja:

„Jüri–Ruut on ettevõtlik ja entusiastlik. Muusikakooli lapsed hindavad teda väga.

Olemuselt on ta soe ja pehme, jutukas. Ta on ka tagasihoidlik, kuid kui saab lähedasemaks, siis avab ennast.

Tema meloodiad on soojad.

Tundub, et muusikas on tal samasusi Kreegiga. Kas või nende reekviemid.“

Jüri–Ruut Kanguri kirjutatud teosed:

- 1995 „Requiem“ soprani– ja baritonisoolole, kahele koorile ja orkestrile (ettekanded Tallinnas ja Haapsalus).
- 1994 lühiooper „Miski on mäda“ (kirjutatud koos koolivend Jaanus Porrimiga);
- muusikal „Joonas saatmine“;
- rokkooper „Klounid klassiekskursioonil“.

Orkestrile kirjutatud kümme teost, peale selle muusika lühimängufilmile, koorilaulud ja klaveripalad.